

Szkolenie

17.09.2024

Wpływ niektórych rodzajów regulacji przejściowych na faktyczny czas stosowania przepisów aktu normatywnego.

Wybrane problemy konstruowania regulacji przejściowych.

Kamil Własnowolski

główny legislator

Rządowe Centrum Legislacji

Program szkolenia

1. Wprowadzenie do problematyki objętej szkoleniem.
2. Zawarcie warunku wejścia w życie w przepisie przejściowym w postaci:
  - 1) przepisu odsyłającego do dnia wejścia w życie innego przepisu aktu;
  - 2) przepisu odsyłającego do dnia wejścia w życie tego (niniejszego) przepisu;
  - 3) przepisu odsyłającego do dnia wejścia w życie innego aktu.
3. Stosowanie przepisów od dnia określonego w komunikacie.
4. Próby przywracania przepisem przejściowym mocy obowiązującej aktom wykonawczym.

Harmonogram szkolenia

- 10.00-11.30 – wprowadzenie, pierwszy blok tematyczny
- 11.30-11.45 – przerwa
- 11.45-13.15 – drugi blok tematyczny
- 13.15-13.30 – przerwa
- 13.30-15.00 – trzeci blok tematyczny, zakończenie

1. Wprowadzenie

Przy opracowywaniu przepisów aktu normatywnego obowiązuje pewien standard co do sposobu określania czasowego zakresu obowiązywania jego przepisów.

Na ten standard składają się zarówno kwestie o podstawowym znaczeniu – ujmowane w formę zasad techniki prawodawczej, jak i rozwiązania wynikające z aktualnej praktyki opartej o faktycznie wydawane regulacje prawne.

„Ustawa powinna wchodzić w życie w całości w jednym terminie.”

[§ 44 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej]

„Sformułowanie <<*dzień wejścia w życie ustawy*>> każdorazowo interpretuje się jako wskazany w przepisie końcowym danej ustawy dzień jej wejścia w życie – także w przypadku gdy ustawa przewiduje wyjątki co do niektórych jej przepisów.”

[praktyka]

2. Zawarcie warunku wejścia w życie w przepisie przejściowym

Należy przyjąć jako zasadę, że akt normatywny w całości i niepodzielnie powinien wchodzić w życie w jednym, pewnym i niebudzącym wątpliwości terminie.

Jeżeli z określonych i uzasadnionych powodów nie jest to możliwe i ustawa wymaga stopniowego wprowadzania zmian, należy rozważyć kilka możliwości:

- 1) czy określenie odpowiedniej regulacji przejściowej lub dostosowującej nie będzie środkiem wystarczającym do realizacji założonego celu regulacji;
- 2) czy uzasadnione jest wprowadzenie regulacji epizodycznej;
- 3) określenie w przepisie końcowym wyjątków od podstawowego terminu wejścia w życie ustawy – dla poszczególnych jej przepisów.

Odstępstwo od zasady, o której mowa w ust. 1, może nastąpić wyjątkowo w przypadku, gdy różnicowanie terminów wejścia w życie poszczególnych przepisów ustawy jest niezbędne do zrealizowania celu ustawy oraz nie narusza jej spójności.

[§ 44 ust. 2 ZTP]

Jeżeli różnicowanie terminów wejścia w życie poszczególnych przepisów ustawy mogłoby naruszać jej spójność lub zmniejszać jej komunikatywność, a dana instytucja prawna ma mieć zastosowanie do zdarzeń lub stanów rzeczy zaistniałych lub powstałych od określonego dnia, wyraża się to w odrębnym przepisie jednoznacznie określającym tę instytucję oraz te zdarzenia lub stany rzeczy.

[§ 44 ust. 3 ZTP]

W przypadku podjęcia decyzji o wejściu w życie poszczególnych przepisów ustawy w innych terminach niż dzień wejścia w życie samej ustawy należy zwrócić szczególną uwagę nie tylko na wyczerpujące wymienienie wszystkich powiązanych regulacji merytorycznych, ale także na konieczność określenia spójnych z tymi regulacjami przepisów przejściowych.

Takie przepisy przejściowe powinny mieć wyznaczony analogiczny termin wejścia w życie, jaki ma zastosowanie do właściwych, odpowiadającym im regulacji merytorycznych.

W największej liczbie przypadków, to z treści samego przepisu przejściowego wynika do jakich stosunków prawnych lub faktycznych – w tym pod względem czasowym – jego regulacja będzie miała zastosowanie.

Najczęstszym przykładem standardowej regulacji przejściowej jest przepis, w którym poza wyczerpującym wskazaniem regulowanych spraw wyznaczany jest czas jego zastosowania przez odesłanie do cezury czasowej wyznaczonej datą wejścia w życie aktu normatywnego albo wprost określonej w treści tego przepisu.

Tym niemniej istnieją przypadki, w których z różnych względów przepis przejściowy odsyła, w odniesieniu do zakresu czasowego jego zastosowania, do terminów określonych w innych przepisach.

Odesłanie takie może odnosić się m.in. do:

- 1) terminu wejścia w życie innego przepisu – związanego treściowo z przepisem przejściowym
- 2) terminu zawartego w przepisie końcowym, który określa wyjątek w stosunku do przepisu przejściowego w zakresie jego wejścia w życie;
- 3) terminu wejścia w życie innych przepisów – nawet określanych na podstawie przepisów innego aktu normatywnego (jest to najmniej zalecane rozwiązanie)

W przypadku formułowania przepisów przejściowych odsyłających w zakresie ich stosowania do terminów wejścia w życie innych uregulowań warto zwrócić uwagę, że powiązanie stosowania regulacji przejściowej z terminem określonym w innym przepisie:

- 1) może zmniejszać ryzyko korekt takiego przepisu wynikających z modyfikacji terminów wejścia w życie poszczególnych części regulacji w trakcie prac legislacyjnych;
- 2) oznacza konieczność czuwania w trakcie prac legislacyjnych nad wszystkimi przepisami powiązanymi („sprzęgniętymi”) z tą regulacją przejściową (przepis przejściowy, przepis końcowy i przepisy merytoryczne, z których dotyczy regulacja przejściowa);
- 3) powinno być odzwierciedlone w przepisie końcowym przez wyodrębnienie w grupie właściwych przepisów merytorycznych, wchodzących w życie w innym terminie niż sam akt normatywny;
- 4) w przypadku odesłania do terminu wejścia w życie innych aktów normatywnych wiąże się z ryzykiem znacznej niepewności adresatów prawa co do aktualnego i obowiązującego stanu prawnego.

Przepis odsyłający do dnia wejścia w życie innego przepisu tego samego aktu

Ustawa z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2640)

Art. 20. Przepisy art. 4 ust. 2a ustawy zmienianej w **art. 12** stosuje się również w przypadku dochodzenia roszczeń za szkodę wyrządzoną przed dniem wejścia w życie tego przepisu.

(...)

Art. 40. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 2, art. 31 ust. 2 i art. 35, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 4 lit. c i pkt 13 oraz **art. 12** i **art. 20**, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące (Dz. U. 1206)

§ 64. 1. Opis techniczny protokołu komunikacyjnego, o którym mowa w § 42 ust. 1, minister właściwy do spraw finansów publicznych udostępni w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego ministra po raz pierwszy w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie tego przepisu.

2. Opis techniczny protokołu komunikacyjnego współpracy kas z zewnętrznym terminalem płatniczym minister właściwy do spraw gospodarki udostępni w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego ministra po raz pierwszy w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie tego przepisu.

§ 70. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem **§ 64**, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1667)

Art. 8. 1. Członkowie Krajowej Rady Rzeczników Konsumentów, o których mowa w art. 44 ust. 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują członkostwo w Krajowej Radzie Rzeczników Konsumentów.

2. Prezes Urzędu powoła siedmiu członków Krajowej Rady Rzeczników Konsumentów, o których mowa w art. 44 ust. 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 3 miesięcy *od dnia wejścia w życie tych przepisów*, w sposób zapewniający reprezentację wszystkich województw w składzie Rady.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 5-8, 11 i 12, art. 4 pkt 1 oraz art. 5-8, które wchodzi w życie po upływie 4 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2469, z późn. zm.)

Art. 18. 1. Minister właściwy do spraw zdrowia powoła, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie tego przepisu, Komisję Inwentaryzacyjną, która ustali i sporządzi wykaz składników majątkowych, innych niż nieruchomości, podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 1.

2. Powołując Komisję Inwentaryzacyjną, minister właściwy do spraw zdrowia określa szczegółowy zakres jej działania, sposób realizacji zadań i termin ich wykonania.

3. Komisja Inwentaryzacyjna działa do czasu zakończenia realizacji zadań, o których mowa w ust. 1.

4. Komisja Inwentaryzacyjna przekaze ministrowi właściwemu do spraw zdrowia wykaz składników majątkowych, o którym mowa w ust. 1. (...)

Art. 24. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., z wyjątkiem **art. 18**, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 11, z późn. zm.)

Art. 48. Przepis art. 15jca ustawy zmienianej w **art. 24** stosuje się również do opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego za rok 2020 wniesionej w niepomniejszonej wysokości przed dniem wejścia w życie tego przepisu.

Art. 49. 1. Dodatek mieszkaniowy powiększony o dopłatę z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o której mowa w art. 15zzzc ust. 1 ustawy zmienianej w **art. 24**, gmina wypłaca od 60. dnia następującego po dniu wejścia w życie niniejszego przepisu, przy czym pierwszej wypłaty gmina dokonuje nie później niż 75. dnia po dniu wejścia w życie niniejszego przepisu. W przypadku dodatku mieszkaniowego powiększonego o dopłatę z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 przyznanego za miesiące poprzedzające miesiąc, w którym gmina rozpoczęła wypłaty zgodnie z terminem wskazanym w zdaniu pierwszym, pierwsza wypłata obejmuje również wypłatę tych dodatków mieszkaniowych. (...)

Art. 51. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 6 pkt 1 i 3, pkt 4 lit. e i f, pkt 14 lit. b i c, pkt 15 lit. a, pkt 17 i 21, art. 11 pkt 4 lit. c i pkt 7 lit. b w zakresie dodawanego ust. 1e oraz pkt 8, art. 16, art. 20 pkt 5, **art. 24**, **art. 48** i **art. 49**, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;

(...)

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. poz. 1690, z późn. zm.)

Art. 7. 1. Wymogi określone w **art. 68a pkt 1 lit. f** ustawy zmienianej w art. 1, w stosunku do osób przyjętych do placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku przed dniem wejścia w życie tego przepisu, stosuje się od dnia 1 czerwca 2021 r.

2. Osobom małoletnim przyjętym do placówki przed dniem wejścia w życie art. 68b ustawy zmienianej w art. 1 może być udzielana opieka całodobowa do dnia 31 maja 2020 r.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 11, pkt 12 lit. b i c, **pkt 13-15**, 20 i 24-26 oraz **art. 5-9** i art. 11, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.

Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1076)

Art. 20. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie przepisów zmienianych w art. 5 i art. 7 przepisy te stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 23. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 5 i art. 7, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2018 r.;
- 2) art. 1 pkt 8 lit. a oraz pkt 9 i 10, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r.

Przepis odsyłający do dnia wejścia w życie tego właśnie (niniejszego) przepisu

Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2024 r. poz. 785)

Art. 54. Nie podlega karze, kto bez wymaganego pozwolenia posiada broń lub amunicję i w terminie do 90 dni od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu dobrowolnie zawiadomi o tym fakcie Policję oraz złoży broń i amunicję do jej depozytu.

art. 56. Ustawa wchodzi w życie po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia 3, z wyjątkiem przepisu **art. 54**, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

*Ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym
(Dz. U. z 2024 r. poz. 184 i 1222)*

Art. 214. 1. Prezes Rady Ministrów, w drodze zarządzenia, powoła, w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszego artykułu, Pełnomocnika do spraw organizacji CBA, zwanego dalej "Pełnomocnikiem", określając zakres jego zadań i środki niezbędne do ich realizacji. Pełnomocnikiem może zostać osoba spełniająca wymogi przewidziane w art. 7. Celem działania Pełnomocnika jest zorganizowanie CBA, w tym przyjmowanie do służby funkcjonariuszy i zatrudnianie pracowników oraz podjęcie innych czynności niezbędnych do rozpoczęcia pracy CBA. Z chwilą powołania Szefa CBA Pełnomocnik kończy swoją działalność. (...)

Art. 216. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 197 pkt 1, który wchodzi w życie po upływie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia, oraz **art. 214**, który wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Ustawa z dnia 6 lipca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. poz. 1221)

Art. 3. 1. Do aktów stanu cywilnego i do wzmianek dodatkowych błędnie sporządzonych lub błędnie przeniesionych do rejestru stanu cywilnego w okresie od dnia 1 marca 2015 r. do dnia wejścia w życie niniejszego przepisu, stosuje się przepisy art. 39a, art. 41 i art. 127a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do aktów stanu cywilnego zarejestrowanych w rejestrze stanu cywilnego lub przeniesionych do rejestru stanu cywilnego w okresie od dnia 1 marca 2015 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stwierdzających to samo zdarzenie, stosuje się przepisy art. 39b i art. 127 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 2 w zakresie art. 39a, pkt 3, pkt 10 w zakresie art. 127a, oraz **art. 3 ust. 1**, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2016 r.

Ustawa z dnia 5 września 2016 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. poz. 1550)

Art. 7. Podatnicy utworzeni w okresie od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu a przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy:

- 1) w wyniku przekształcenia, połączenia lub podziału podatników, z wyjątkiem przekształcenia spółki w inną spółkę, albo
- 2) w wyniku przekształcenia przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą lub spółki niebędącej osobą prawną, albo (...)

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r., z wyjątkiem **art. 7**, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Ustawa z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności (Dz. U. poz. 933, z późn. zm.)

Art. 17. 1. Biuro informacji gospodarczej prowadzące działalność w dniu wejścia w życie niniejszego przepisu jest obowiązane dostosować regulamin zarządzania danymi do przepisów ustawy zmienianej w art. 11, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu i przekazać go nie później niż w terminie 14 dni od dnia jego uchwalenia ministrowi właściwemu do spraw gospodarki do zatwierdzenia.

2. W razie nieprzekazania przez biuro informacji gospodarczej ministrowi właściwemu do spraw gospodarki do zatwierdzenia regulaminu zarządzania danymi w terminie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki wydaje decyzję o zakazie wykonywania działalności gospodarczej przez biuro.

3. Regulaminy zarządzania danymi lub zmiany w regulaminach przekazane ministrowi właściwemu do spraw gospodarki do zatwierdzenia przed dniem wejścia w życie niniejszego przepisu i niezatwierdzone do tego dnia podlegają zwrotowi celem dostosowania, o którym mowa w ust. 1.

Art. 22. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2017 r., z wyjątkiem:

1) art. 4, art. 11, art. 17-20 oraz art. 21 ust. 1 i 2, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;

2) art. 3, art. 5, art. 6, art. 16 ust. 1 i art. 21 ust. 3, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.;

Ustawa z dnia 26 stycznia 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Straży Marszałkowskiej (Dz. U. poz. 730, z późn. zm.)

Art. 39. 1. W terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu Szef Kancelarii Sejmu przedstawi osobom zatrudnionym w Kancelarii Sejmu na stanowiskach w Straży Marszałkowskiej w dniu wejścia w życie niniejszego przepisu pisemną propozycję:

- 1) pracy przy wykonywaniu czynności z zakresu obsługi administracyjnej i materialno-technicznej Straży Marszałkowskiej, określającą nowe warunki zatrudnienia, która uwzględnia posiadane kwalifikacje i przebieg dotychczasowej pracy lub służby, albo
- 2) pełnienia służby w Straży Marszałkowskiej, określającą warunki pełnienia służby, która uwzględnia posiadane kwalifikacje i przebieg dotychczasowej pracy lub służby. (...)

Art. 47. Ustawa wchodzi w życie z dniem 20 maja 2018 r., z wyjątkiem:

1) art. 3 pkt 1a, 4 i 5, art. 4 pkt 3, 4 i 6, art. 6 pkt 2-5, pkt 6 w zakresie art. 88 ust. 4 pkt 2 oraz pkt 7, art. 8, art. 9, art. 21 pkt 3, 5 i 6, art. 22, art. 23 pkt 2, art. 25-27, art. 29, art. 32a, art. 35 pkt 10 lit. b tiret drugie w zakresie pkt 4, pkt 12 w zakresie ust. 2, pkt 16 lit. b i pkt 17 w zakresie art. 35, art. 38a i art. 38b, które wchodzi w życie po upływie 2 lat od dnia ogłoszenia;

2) art. 38 i **art. 39**, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2193, z późn. zm.)

Art. 30. 1. Interpretacje indywidualne wydane w zakresie przepisów prawa podatkowego określonych w art. 14b § 2a pkt 2 lit. a–d ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wygasają z dniem wejścia w życie niniejszego przepisu.

2. Dzień wygaśnięcia interpretacji indywidualnych określonych w ust. 1 uznaje się za dzień, w którym stwierdzono ich wygaśnięcie w rozumieniu przepisów art. 14k-14n ustawy zmienianej w art. 3.

Art. 31. W ciągu 6 miesięcy, liczonych od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu, Szef Krajowej Administracji Skarbowej może z urzędu zmienić wydaną opinię zabezpieczającą lub odmowę wydania opinii zabezpieczającej, jeżeli przepisy art. 3 pkt 18 i art. 119a–119d ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mają wpływ na treść rozstrzygnięcia. Przepis art. 119x § 4 ustawy zmienianej w art. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 48. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 16 w zakresie art. 23s ust. 4 i art. 2 pkt 9 w zakresie art. 11g ust. 4 oraz art. 25, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) **art. 30 i art. 31**, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Ustawa z dnia 11 września 2019 r. o uchyleniu ustawy o specjalnym podatku węglowodorowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1978)

Art. 8. Przepisy art. 27 ust. 2 i 2b ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do sprawozdań finansowych przekazywanych od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu.

Art. 9. Przepis art. 27a ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do zeznań składanych od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 3 pkt 3 i **art. 9**, które wchodzi w życie z dniem 25 października 2019 r.;
- 2) art. 3 pkt 2 i **art. 8**, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.

Ustawa z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1090)

Art. 6. 1. Przepisy ustawy zmienianej w art. 4 stosuje się również do postępowań rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz zgromadzeń ogólnych sądów lub trybunałów zwołanych i niezamkniętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Sprawy, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy sąd rozpoznawał w składzie innym niż jednego sędziego, w dalszym ciągu prowadzone są przez tego sędziego, któremu sprawa została przydzielona jako referentowi, do zakończenia sprawy w danej instancji.

3. Obowiązek, o którym mowa w art. 15z z s 9 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4, stosuje się do pism procesowych wnoszonych w sprawie po dniu wejścia w życie niniejszego przepisu. Niewykonanie tego obowiązku stanowi brak formalny pisma.

?

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 3 oraz art. 5, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 2, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 3) art. 3, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2021 r.

Przepis odsyłający do dnia wejścia w życie innego aktu

Ustawa z dnia 6 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1356, z późn. zm.)

Art. 18. Organ właściwy do zarządzania ruchem na drogach realizuje obowiązek, o którym mowa w art. 12b i art. 13b ust. 6 pkt 1a ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, od pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów określających warunki dla oznakowania stanowisk postojowych dla pojazdów elektrycznych i pojazdów hybrydowych.

Art. 21. Zwolnienie od akcyzy, o którym mowa w art. 163a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 8, w brzmieniu dotychczasowym, stosuje się nie dłużej niż do dnia wejścia w życie tego przepisu, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 27. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 2, pkt 3 lit. a-d, pkt 4-6 i 8-11, art. 16 i art. 17, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r.;
- 2) art. 4 pkt 6 i art. 19, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia ustawy;
- 3) art. 7 pkt 1 i 2, pkt 4 lit. b i pkt 5 lit. c oraz d, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

Ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1195, z późn. zm.)

Art. 16. 1. W terminie miesiąca od dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 32 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1 przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność polegającą na wytwarzaniu, magazynowaniu, przesyłaniu lub dystrybucji oraz obrocie paliwami ciekłymi, w tym obrocie tymi paliwami z zagranicą, na podstawie koncesji wydanych przed dniem wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 32 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1, składają wniosek o zmianę posiadanych koncesji w celu dostosowania ich treści do definicji paliw ciekłych, o której mowa w art. 3 pkt 3b ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. (...)

cd. *Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 266, z późn. zm.)*

Art. 32. ust. 6: Minister właściwy do spraw gospodarki surowcami energetycznymi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy wykaz paliw ciekłych, których wytwarzanie, magazynowanie lub przeładunek, przesyłanie lub dystrybucja, obrót, w tym obrót z zagranicą, wymaga koncesji, o których mowa w ust. 1 pkt 1-4, oraz których przywóz wymaga wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 32a, stosując obowiązującą klasyfikację Nomenklatury Scalonej (kody CN) według załącznika I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej (Dz. Urz. UE L 256 z 07.09.1987, str. 1). W rozporządzeniu można określić przeznaczenie paliwa ciekłego, jeżeli będzie to służyć osiągnięciu celów tego rozporządzenia, o których mowa w ust. 7.

- (?) Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego wykazu paliw ciekłych, których wytwarzanie, magazynowanie lub przeładunek, przesyłanie lub dystrybucja, obrót, w tym obrót z zagranicą, wymaga koncesji oraz których przywóz wymaga wpisu do rejestru podmiotów przywożących (Dz. U. poz. 2039)
- (?) Rozporządzenie Ministra Aktywów Państwowych z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego wykazu paliw ciekłych, których wytwarzanie, magazynowanie lub przeładunek, przesyłanie lub dystrybucja, obrót, w tym obrót z zagranicą, wymaga koncesji oraz których przywóz wymaga wpisu do rejestru podmiotów przywożących (Dz. U. poz. 2336 oraz z 2023 r. poz. 2455)

3. Stosowanie przepisów od dnia określonego w komunikacie

Zasady techniki prawodawczej

§ 44. 1. Ustawa powinna wchodzić w życie w całości w jednym terminie.

§ 46. 1. Wejścia w życie ustawy albo jej poszczególnych przepisów nie uzależnia się od wystąpienia zdarzenia przyszłego, chyba że jest to konieczne ze względu na zakres regulacji ustawy albo jej poszczególnych przepisów, a termin wystąpienia zdarzenia przyszłego można ustalić w sposób niebudzący wątpliwości i zostanie on urzędowo podany do wiadomości publicznej.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, ustawa powinna określać formę urzędowego podania do wiadomości publicznej terminu wystąpienia zdarzenia przyszłego oraz organ właściwy do dokonania tej czynności.

Komunikaty

1. Czy komunikaty są źródłem prawa powszechnie obowiązującego?

[art. 59 ust. 2, art. 87 ust. 1 i 2, art. 91 ust. 3, art. 112, art. 124, art. 234 Konstytucji RP]

2. Czy komunikaty są aktami prawnymi (aktami posiadającymi doniosłość prawną, rodzącymi skutki prawne)?

[art. 10 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461):

„4. W Monitorze Polskim ogłasza się również inne akty prawne, a także ogłoszenia, obwieszczenia i komunikaty organów, instytucji i osób, jeżeli odrębne ustawy tak stanowią.”]

3. Czy komunikaty to tylko podana do publicznej wiadomości urzędowa informacja?

Przykład 1

W ustawie z dnia 16 listopada 2022 r. o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2099, z późn. zm.) zawarta została następująca regulacja:

„Art. 23. 1. Tworzy się System.

2. Minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki **udostępni System** w okresie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Minister właściwy do spraw pracy ogłasza w swoim dzienniku urzędowym oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej **komunikat określający termin wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających udostępnienie Systemu**. Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 30 dni przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonym w tym komunikacie.”

Art. 23 ust. 3.: Minister właściwy do spraw pracy ogłasza w swoim dzienniku urzędowym oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej komunikat określający termin wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających udostępnienie Systemu. Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 30 dni przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonym w tym komunikacie.

- określenie podmiotu - organu upoważnionego i zobowiązanego do wydania aktu
- określenie rodzaju wydawanego aktu, w którym nastąpi ogłoszenie
- określenie miejsca publikacji aktu
- określenie treści podlegającej ogłoszeniu
- określenie terminu ogłoszenia aktu

Do dnia 17 września 2024 r. wyżej wymieniony komunikat nie został ogłoszony, jakkolwiek czas na jego ogłoszenie ustawa upoważniająca pozostawiła do dnia 25 grudnia 2025 r.

- *ogłoszenie pierwotnego tekstu ustawy nastąpiło w dniu 23 grudnia 2022 r.*
- *ustawa (w tym art. 23) weszła w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, tj. z dniem 23 stycznia 2024 r.*
- *wyznaczony w art. 23 ust. 2 termin na udostępnienie systemu wynosi 3 lata od dnia wejścia w życie ustawy, co przypada na dzień 24 stycznia 2026 r.*
- *jednakże należy uwzględnić konieczność wydania komunikatu nie później niż na 30 dni przed dniem wynikającym z jego treści (art. 23 ust. 3 zdanie drugie), z czego wynika wyznaczenie ostatecznego terminu na wdrożenie systemu na dzień 25 grudnia 2025 r.*

W przedmiotowym przypadku należy zwrócić dodatkową uwagę na fakt, że **celem wydania ustawy** z dnia 16 listopada 2022 r. o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów **jest określenie zasad obsługi niektórych umów z zakresu zatrudnienia** (*umowy zlecenia, umowy o świadczenie usług, umowy o pracę i umowy uaktywniającej*), tj. zasad zawarcia, zmiany lub rozwiązania umowy albo wygaśnięcia umowy oraz dokonywania innych czynności niezbędnych do realizacji praw i obowiązków wynikających z takiej umowy, **za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do obsługi umów.**

Wszystkie przepisy merytoryczne wymienionej ustawy wymagają wdrożenia systemu teleinformatycznego. Uchwalona i ogłoszona ustawa *de facto* nie funkcjonuje do czasu, gdy odpowiedni komunikat zostanie wydany.

Przykład 2

W art. 155 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045) zawarte zostały przepisy wyznaczające dla poszczególnych organów terminy wdrożenia rozwiązań z zakresu elektronicznego doręczania korespondencji.

Art. 155. 1. Organy administracji rządowej oraz jednostki budżetowe obsługujące te organy są obowiązane stosować przepisy ustawy w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej od dnia 1 października 2021 r.

2. Organy władzy publicznej inne niż wymienione w ust. 1, w tym organy kontroli państwowej i ochrony prawa, oraz jednostki budżetowe obsługujące te organy są obowiązane stosować przepisy ustawy w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej od dnia 1 stycznia 2022 r.

(...)

(wersja pierwotna, ogłoszona w dniu 22.12.2020

Dz. U. z 2020 r. poz. 2320

Następnie dokonywano kolejnych zmian w przywołanych przepisach.

Art. 155. 1. Organy administracji rządowej oraz jednostki budżetowe obsługujące te organy są obowiązane stosować przepisy ustawy w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej od dnia ~~1 października 2021 r.~~ **5 lipca 2022 r.**

2. Organy władzy publicznej inne niż wymienione w ust. 1, w tym organy kontroli państwowej i ochrony prawa, oraz jednostki budżetowe obsługujące te organy są obowiązane stosować przepisy ustawy w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej od dnia ~~1 stycznia 2022 r.~~ **5 lipca 2022 r.**

*(wersja ogłoszona w dniu 24.06.2021
Dz. U. z 2021 r. poz. 1135)*

Art. 155. 1. Organy administracji rządowej oraz jednostki budżetowe obsługujące te organy są obowiązane stosować przepisy ustawy w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej od ~~dnia 5 lipca 2022 r.~~ **określonego w komunikacie wydanym na podstawie ust. 10.**

2. Organy władzy publicznej inne niż wymienione w ust. 1, w tym organy kontroli państwowej i ochrony prawa, oraz jednostki budżetowe obsługujące te organy są obowiązane stosować przepisy ustawy w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej od ~~dnia 5 lipca 2022 r.~~ **określonego w komunikacie wydanym na podstawie ust. 10.**

(...)

*(wersja ogłoszona w dniu 12.05.2022
Dz. U. z 2022 r. poz. 1002)*

10. Minister właściwy do spraw informatyzacji, mając na uwadze uwarunkowania techniczne i organizacyjne niezbędne do doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej, ogłasza w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej komunikat określający termin wdrożenia rozwiązań technicznych, umożliwiających podmiotom, o których mowa:

- 1) w ust. 1–5 oraz w art. 9 ust. 1 pkt 1–8, powszechne doręczanie i odbieranie korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej;
- 2) w ust. 6, powszechne doręczanie i odbieranie korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego.

11. Termin określony w komunikacie nie może być późniejszy niż dzień 1 stycznia 2024 r.

12. Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 90 dni przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonym w tym komunikacie.

10. Minister właściwy do spraw informatyzacji, mając na uwadze uwarunkowania techniczne i organizacyjne niezbędne do doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej **oraz udostępnienia w systemie teleinformatycznym punktu dostępu do usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego w ruchu transgranicznym**, ogłasza w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej komunikat określający termin wdrożenia rozwiązań technicznych, umożliwiających ~~podmiotom, o których mowa:~~

1) podmiotom, o których mowa:

a) w ust. 1–5 oraz w art. 9 ust. 1 pkt 1–8, powszechne doręczanie i odbieranie korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej;

b) ust. 6, powszechne doręczanie i odbieranie korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego;

2) dostęp do usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego w ruchu transgranicznym.

11. Termin określony w komunikacie nie może być późniejszy niż dzień 1 stycznia 2024 r.

12. Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 90 dni przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonym w tym komunikacie.

10. Minister właściwy do spraw informatyzacji, mając na uwadze uwarunkowania techniczne i organizacyjne niezbędne do doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej oraz udostępnienia w systemie teleinformatycznym punktu dostępu do usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego w ruchu transgranicznym, ogłasza w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej komunikat określający termin wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających:

1) podmiotom, o których mowa w:

a) ust. 1–5 oraz w art. 9 ust. 1 pkt 1–6 i 8, powszechne doręczanie i odbieranie korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej,

b) ust. 6, powszechne doręczanie i odbieranie korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego;

2) dostęp do usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego w ruchu transgranicznym.

11. Termin określony w komunikacie **nie może być wcześniejszy niż dzień 30 marca 2024 r. i późniejszy niż dzień 1 stycznia 2024 r. 2025 r.**

12. Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 90 dni przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonym w tym komunikacie.

KOMUNIKAT
MINISTRA CYFRYZACJI
z dnia 29 maja 2023 r.

w sprawie określenia terminu wdrożenia rozwiązań technicznych niezbędnych do doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej oraz udostępnienia w systemie teleinformatycznym punktu dostępu do usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego w ruchu transgranicznym

Na podstawie art. 155 ust. 10 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 285) ogłasza się, co następuje:

Termin wdrożenia rozwiązań technicznych niezbędnych do doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej oraz udostępnienia w systemie teleinformatycznym punktu dostępu do usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego w ruchu transgranicznym:

1) dla podmiotów, o których mowa w:

- a) art. 155 ust. 1–5 oraz w art. 9 ust. 1 pkt 1–8 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, w zakresie powszechnego doręczania i odbierania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej,
- b) art. 155 ust. 6 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, w zakresie powszechnego doręczania i odbierania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego,

2) w zakresie dostępu do usług rejestrowanego doręczenia elektronicznego w ruchu transgranicznym

– określa się na dzień 10 grudnia 2023 r.

Komunikat Ministra Cyfryzacji z dnia 29 maja 2023 r. (Dz. U. poz. 1077) został następnie znowelizowany:

- 1) Komunikatem Ministra Cyfryzacji z dnia 22 listopada 2023 r. (Dz. U. poz. 2540), w którym zmieniono określony w pierwotnym komunikacie termin z 10 grudnia 2023 r. na dzień 30 grudnia 2023 r.;
- 2) Komunikatem Ministra Cyfryzacji z dnia 21 grudnia 2023 r. (Dz. U. poz. 2764), w którym zmieniono ww. termin z 30 grudnia 2023 r. na dzień 1 października 2024 r.;
- 3) Komunikatem Ministra Cyfryzacji z dnia 12 lipca 2024 r. (Dz. U. poz. 1078), w którym zmieniono ww. termin z 1 października 2024 r. na dzień 1 stycznia 2025 r.

Przykład 3

Ustawą z dnia 9 maja 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 957, z późn. zm.) wprowadzono szereg przepisów upoważniających do określenia komunikatem terminu wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających realizację obowiązków wynikających z nowego stanu prawnego.

- art. 2 pkt 14 w zakresie art. 138a ust. 2 ustawy z dnia 5 stycznia o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1210)
- art. 4 pkt 1 w zakresie art. 7 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 541, z późn. zm.)
- art. 5 pkt 3 w zakresie art. 10a ust. 1, art. 10b ust. 2, art. 10c ust. 2, art. 10d ust. 2 oraz art. 10e ust. 2 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1273, z późn. zm.)
- art. 5 pkt 5 w zakresie art. 13 ust. 4 ww. ustawy
- art. 7 ust. 2, art. 9 ust. 2, art. 10 ust. 2, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 1, art. 13a ust. 2, art. 14 ust. 2, art. 15 ust. 2, art. 17 ust. 2.

W największej liczbie przypadków spośród wymienionych zastosowany został następujący wzorzec:

- 1) w pierwszej kolejności określono regulację przejściową, której termin stosowania uzależniony jest od „czasu wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających” realizację wskazywanych wyraźnie przepisów ustawy;
- 2) w drugiej kolejności sformułowano podstawę prawną wydania przez organ komunikatu określającego termin wdrożenia wcześniej wymienionych rozwiązań technicznych;
- 3) w trzeciej kolejności (zazwyczaj jako zdanie drugie upoważnienia do wydania komunikatu) określano minimalny czas, w jakim ogłoszenie komunikatu powinno poprzedzać wymieniony w nim termin wdrożenia rozwiązań technicznych.

Art. 9. 1. Do czasu wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających wprowadzanie danych o zastawach rejestrowych ustanowionych na pojeździe do centralnej ewidencji pojazdów art. 80b ust. 1 pkt 7 oraz art. 80ba ust. 1 pkt 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą w zakresie dotyczącym udostępniania i przekazywania danych o zastawach rejestrowych ustanowionych na pojeździe nie stosuje się.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji ogłasza w swoim dzienniku urzędowym oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej komunikat określający termin wdrożenia rozwiązań technicznych, o których mowa w ust. 1. Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 3 miesiące przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonym w tym komunikacie.

Ustawa z dnia 9 maja 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 957, z późn. zm.)

Art. 14. 1. Do czasu wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających przekazywanie danych na zasadach określonych w art. 100aa-100aq ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przepisów art. 13 ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 43 ust. 2 pkt 4, art. 44 ust. 3 pkt 2, art. 67 ust. 2 pkt 2, art. 82 ust. 1 pkt 4 lit. c, art. 98, art. 99 ust. 1 pkt 3 lit. c i pkt 4 oraz ust. 2 pkt 1 lit. b i ust. 3, art. 102 ust. 1b, art. 103 ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2, art. 124 ust. 7 oraz przepisów rozdziału 14 ustawy zmienianej w art. 2 nie stosuje się.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu ogłasza w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw informatyzacji komunikat określający termin wdrożenia rozwiązań technicznych, o których mowa w ust. 1.

Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 3 miesiące przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonym w tym komunikacie.

Ustawa z dnia 9 maja 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 957, z późn. zm.)

art. 13a. 1. W okresie od dnia wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających funkcjonowanie profilu kandydata na kierowcę i profilu kierowcy zawodowego w systemie teleinformatycznym obsługującym centralną ewidencję kierowców określonego w komunikacie, o którym mowa w ust. 2, do dnia wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających wprowadzanie, przekazywanie, gromadzenie i udostępnianie na zasadach określonych w art. 100aa-100aq ustawy zmienianej w art. 1, określonego w komunikacie, o którym mowa w art. 13 ust. 1:

(...)

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat określający termin wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających funkcjonowanie profilu kandydata na kierowcę i profilu kierowcy zawodowego w systemie teleinformatycznym obsługującym centralną ewidencję kierowców. Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 14 dni przed dniem określonym w tym komunikacie.

Ustawa z dnia 9 maja 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 957, z późn. zm.)

Art. 7. 1. Do dnia wskazanego w komunikacie, który minister właściwy do spraw informatyzacji ogłasza w swoim dzienniku urzędowym oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, określającego termin wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających wprowadzenie, przekazywanie, gromadzenie i udostępnianie z centralnej ewidencji kierowców danych o naruszeniach, o których mowa rozdziale 15 ustawy zmienianej w art. 5:

(...)

3. Komunikat, o którym mowa w ust. 1, ogłasza się w terminie co najmniej 3 miesięcy przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonych w tym komunikacie.

Ustawa z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 541, z późn. zm.)

Art. 138a. 1. Opłatę ewidencyjną, o której mowa w art. 28 ust. 8 i 9, art. 31 ust. 3, art. 33 ust. 2 pkt 1, art. 38 ust. 2 pkt 1, art. 58 ust. 2 pkt 1, art. 77 ust. 2 pkt 1, art. 85 ust. 8, art. 87 ust. 3 pkt 1, art. 101 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 3, art. 109 ust. 1, 3 i 4, art. 110 oraz art. 117 ust. 3 pkt 1, pobiera się od dnia wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających wprowadzanie do centralnej ewidencji kierowców danych, o których mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 5-14 oraz ust. 4 pkt 16 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji ogłasza w swoim dzienniku urzędowym oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej komunikat określający termin wdrożenia rozwiązań technicznych, o których mowa w ust. 1.

Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 3 miesiące przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonym w tym komunikacie.

*Ustawa z dnia 5 stycznia o
kierujących pojazdami (Dz. U. z
2024 r. poz. 1210)*

Niektóre problemy, jakie praktyka stawia przed legislatoresm podejmującym pracę nad przepisami upoważniającymi do wydania komunikatu i przepisami, których zastosowanie będzie zależeć od wydania tego komunikatu:

- czy komunikat można znowelizować?

[komunikat ministra cyfryzacji z dnia 29 maja 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1077)]

- czy komunikat można odwołać?

[opinia Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu RP z dnia 13 grudnia 2023 r. do ustawy o zmianie ustawy o doręczeniach elektronicznych (druk nr 30)]

- podobieństwo do upoważnienia ustawowego do wydania rozporządzenia
- na ile brzmienie (treść) samego komunikatu powinna odpowiadać brzmieniu upoważnienia do jego wydania?
- jak dokonać wyboru miejsca publikacji?
- konieczność powiązania upoważnienia z przepisem merytorycznym
- konieczność uwzględnienia stanu prawnego i faktycznego panujących do czasu wydania komunikatu

„w związku z ogłoszeniem przez ministra właściwego do spraw informatyzacji (Ministra Cyfryzacji) komunikatu, o którym mowa w art. 155 ust. 10 ustawy, a także mając na uwadze quasi-normatywny charakter komunikatu i określony w nim termin wdrożenia rozwiązań technicznych (30 grudnia 2023 r.), w celu uniknięcia wątpliwości po stronie adresatów, od kiedy będą oni obowiązani stosować przepisy ustawy w zakresie doręczania korespondencji z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej, należy odwołać dotychczasowy komunikat i ogłosić ten fakt w Dzienniku Ustaw. Stosowny komunikat odwołujący komunikat powinien być opublikowany niezwłocznie po opublikowaniu ustawy i nie później niż w dniu 29 grudnia 2023 r.”

Konstruując przepis, który ma stanowić podstawę wydania komunikatu, w którym określony ma być termin, od którego stosowane mają być przepisy ustawy, należy mieć na względzie:

- 1) precyzyjne wskazanie organu, który ma wydać komunikat;
- 2) zapewnienie obligatoryjności wydania komunikatu;
- 3) jednoznaczne określenie treści komunikatu (tzn. czego termin dotyczy);
- 4) wyraźne określenie odpowiedniego miejsca publikacji, w którym podana zostanie do wiadomości treść komunikatu;
- 5) możliwość sformułowanie wytycznych dla podmiotu wydającego komunikat co do określenia terminu w wydawanym komunikacie;
- 6) wyczerpujące wyznaczenie obowiązków i uprawnień ustawowych uzależnionych od ziszczenia się terminu określanego w komunikacie;
- 7) zapewnienie możliwości zapoznania się adresatów obowiązków i uprawnień ustawowych, których realizacja uzależniona jest od ziszczenia się terminu określanego w komunikacie, odpowiedniego czasu na wdrożenie nowych rozwiązań (swoista *vacatio legis*);
- 8) możliwość dookreślenia czasu, w jakim powinno dojść do wydania komunikatu.

4. Próby przywracania przepisem przejściowym mocy obowiązującej aktom wykonawczym

Przyjmuje się, że normatywny akt wykonawczy (rozporządzenie), który z określonych względów utracił moc obowiązującą nie może zostać przywrócony do obowiązywania.

Jeżeli w danej sytuacji nie udało się zapobiec utracie mocy przez rozporządzenie (przez wykluczenie przesłanki decydującej o tej utracie mocy, np. przez zapewnienie odpowiedniej – ustawowej regulacji przejściowej) konieczne jest wydanie nowego aktu, który zastąpi dotychczasową regulację.

W przypadku powzięcia informacji o utracie mocy przez akt wykonawczy, która będzie skutkować powstaniem luki w prawie, nowy akt wykonawczy powinien zostać wydany niezwłocznie, w szczególności ogłoszony w terminie pozwalającym na wejście w życie nowego stanu prawnego z dniem następującym po dniu, w którym upływa termin obowiązywania przepisów dotychczasowych.

W praktyce niejednokrotnie dochodzi do prób formułowania specyficznej regulacji przejściowej, której cel jest motywowany potrzebą zapewnienia ciągłości stosowania określonych unormowań.

Utrata mocy przez przepisy wykonawcze może bowiem oznaczać brak podstawy prawnej wykonywania określonych ustawowo uprawnień i obowiązków (w szczególności przez organy administracji publicznej), których szczegółowe warunki, tryb, sposób realizacji były określone w akcie wykonawczym.

Przypadki, w których celem projektodawcy jest zapewnienie *quasi retroaktywnej* regulacji w celu imitowania podstawy prawnej do wykonywania określonych działań przez organy stosujące prawo przez czas pozostający do usunięcia luki w prawie (do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych) zasługuje na negatywną ocenę.

W przypadku gdy stosunki społeczne wymagają, aby dane unormowania prawne były w dalszym ciągu stosowane i powzięta została informacja o utracie przez nie mocy obowiązującej, niezwłocznie należy dokonać oceny stanu faktycznego, jaki ma miejsce w zakresie tych stosunków społecznych, a w szczególności:

- 1) czy zmiana stanu prawnego – tj. utrata mocy obowiązującej przez przepisy dotychczasowe – powoduje powstanie tzw. sytuacji przejściowej;
- 2) czy zachodzą warunki do określenia w nowym akcie regulacji o charakterze retroaktywnym.

Z uwagi na fakt, że zasada niedziałania prawa wstecz ma charakter podstawowy dla demokratycznego państwa prawa i stanowi jedną z zasad prawidłowej legislacji (wywodzonej z art. 2 Konstytucji), wszelkie odstępstwa od jej zastosowania wymagają ostrożnego rozważenia innych środków legislacyjnych oraz spełnienia warunków jej zastosowania.

Wyżej wymieniona zasada obejmuje zakaz stanowienia takich norm prawnych, z których wynikałby nakaz stosowania nowych przepisów do zdarzeń i stanów faktycznych, które nastąpiły przed ich wejściem w życie tych przepisów.

Niedopuszczalne jest stanowienie norm z mocą wsteczną, jeśli podmioty, których te normy dotyczą, nie mogły racjonalnie przewidzieć tego rodzaju decyzji, a nadzwyczajne okoliczności czy dobra, podlegające ochronie konstytucyjnej, decyzji takiej nie usprawiedliwiają. Można od niej odstąpić, jednak tylko wyjątkowo i z usprawiedliwionych względów, nadając normom możliwości oddziaływania na sytuacje zastane, jeżeli zaistniały ważne powody, a zainteresowane podmioty miały podstawy, by oczekiwać uchwalenia takich norm (wyroki z: 27 lutego 2002 r., K 47/01 i 5 listopada 2002 r., P 7/01).

Zasada zaufania do państwa wymaga, by mocą wstecznej nie nadawać przepisom, które regulują prawa i obowiązki obywateli i pogarszają ich sytuację prawną (orzeczenie z 30 listopada 1988 r., K 1/88 i wyroki z: 8 marca 2005 r., K 27/03 i 19 marca 2007 r., K 47/05).

przykład 1

- Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 5 ust. 7 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu (Dz. U. z 2023 r. poz. 2257)

Z dniem 14 listopada 2021 r. utraciło moc

rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie warunków zdrowotnych wymaganych od marynarzy do wykonywania pracy na statku morskim (Dz. U. poz. 2105)

na skutek wejścia w życie zmiany brzmienia przepisu upoważniającego do jego wydania (art. 67 pkt 5 w związku z art. 81 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. o pracy na statkach rybackich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1330)).

Z dniem 10 lutego 2022 r. weszło w życie

rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie warunków zdrowotnych wymaganych od marynarzy do wykonywania pracy na statku morskim (Dz. U. poz. 338),

zawierające przepis § 7 w brzmieniu:

„§ 7. 1. Do postępowań w sprawie wydania świadectwa zdrowia wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie warunków zdrowotnych wymaganych od marynarzy do wykonywania pracy na statku morskim (Dz. U. poz. 2105), z tym że świadectwo zdrowia wydaje się zgodnie ze wzorem określonym w niniejszym rozporządzeniu.

2. Świadectwa zdrowia wydane na podstawie przepisów, o których mowa w ust. 1, zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane.”

przykład 2

- Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 18 ust. 4 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20)

Z dniem 24 lutego 2022 r. utraciło moc

rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2012 r. w sprawie dofinansowania kosztów szkolenia polskiego języka migowego, systemu językowo-migowego, sposobu komunikowania się osób głuchoniewidomych oraz tłumacza-przewodnika (Dz. U. poz. 687)

na skutek wejścia w życie zmiany brzmienia przepisu upoważniającego do jego wydania (art. 87 pkt 2 lit. b w związku z art. 116 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, z późn. zm.)).

Z dniem 22 marca 2023 r. weszło w życie

Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26 lutego 2023 r. w sprawie dofinansowania kosztów szkolenia języka polskiego, polskiego języka migowego, systemu językowo-migowego, sposobu komunikowania się osób głuchoniewidomych oraz tłumacza-przewodnika (Dz. U. poz. 532),

zawierające przepis § 8 w brzmieniu:

„§ 8. Do wniosków złożonych po dniu 23 lutego 2022 r., a przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia oraz do umów zawieranych na ich podstawie stosuje się przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2012 r. w sprawie dofinansowania kosztów szkolenia polskiego języka migowego, systemu językowo-migowego, sposobu komunikowania się osób głuchoniewidomych oraz tłumacza-przewodnika (Dz. U. poz. 687).”

przykład 3

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, z późn. zm.)

Z dniem 1 lipca 2024 r. utraciło moc

rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1)

na skutek zastosowania zawartego w tym rozporządzeniu przepisu utracie mocy tego aktu w brzmieniu:

„§ 9. Rozporządzenie obowiązuje do dnia 30 czerwca 2024 r.” .

Z dniem 7 sierpnia 2024 r. weszło w życie

rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2024 r. w sprawie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (Dz. U. poz. 1191),

zawierające przepis § 10 w brzmieniu:

„§ 10. Do dofinansowania, które zostało wypłacone od dnia 1 lipca 2024 r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy niniejszego rozporządzenia.”.

przykład 4

- Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o tachografach (Dz. U. z 2024 r. poz. 1037)

Z dniem 2 marca 2023 r. utraciło moc

rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 17 października 2019 r. w sprawie kart do tachografów cyfrowych (Dz. U. poz. 2209)

na skutek wejścia w życie zmiany przepisu merytorycznego wpływającego na zakres ustawowego upoważnienia do wydania tego aktu wykonawczego i upływu okresu utrzymania w mocy przepisów dotychczasowych (art. 4 pkt 1 w związku z art. 13 ust. 3 i art. 17 ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym, ustawy o czasie pracy kierowców oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 209)).

Z dniem 24 maja 2023 r. weszło w życie

*Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 maja 2023 r.
w sprawie kart do tachografów cyfrowych (Dz. U. poz. 986),*

zawierające przepis § 7 ust. 1 w brzmieniu:

„§ 7. 1. Do wniosków o wydanie, przedłużenie lub wymianę karty kierowcy, przedsiębiorstwa, warsztatowej i kontrolnej, złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 17 października 2019 r. w sprawie kart do tachografów cyfrowych (Dz. U. poz. 2209).”

przykład 5

- Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 66 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. poz. 1251)

(1) Z dniem 15 stycznia 2020 r. weszło w życie

rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. poz. 2560),

które w § 2 zawierało przepis przejściowy o następującym brzmieniu:

*„§ 2. Zespół pojazdów przeznaczony do nauki jazdy i egzaminowania osób w zakresie prawa jazdy kategorii C+E, o którym mowa w § 43 ust. 4 pkt 10 rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu dotychczasowym, może odpowiadać dotychczasowym warunkom technicznym do dnia 31 grudnia 2024 r., a dla ośrodków szkolenia kierowców Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do dnia 31 grudnia 2034 r. **Przepis stosuje się do pojazdów, w których dowodach rejestracyjnych dokonano adnotacji urzędowej o przystosowaniu pojazdów do nauki jazdy lub egzaminu państwowego do dnia 31 marca 2020 r.**”.*

(2) Z dniem 18 lipca 2024 r. weszło w życie

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. poz. 983),

które w § 1 pkt 1 dokonywało zmiany w przepisie przejściowym § 2 nowelizowanego aktu:

„1) § 2 w zdaniu pierwszym wyrazy „do dnia 31 grudnia 2024 r.” zastępuje się wyrazami „do dnia 31 grudnia 2025 r.”;”

oraz w § 2 zawierało dodatkową regulację przejściową w brzmieniu:

„§ 2. Przepis § 2 zdanie pierwsze rozporządzenia zmienianego w § 1 **stosuje się również do pojazdów, w których dowodach rejestracyjnych dokonano adnotacji urzędowej o przystosowaniu pojazdów do nauki jazdy lub egzaminu państwowego od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do dnia 31 lipca 2024 r.**”.

(3) aktualnie przepisy zawierają następującą regulację przejściową:

§ 2 zdanie pierwsze:

„Zespół pojazdów przeznaczony do nauki jazdy i egzaminowania osób w zakresie prawa jazdy kategorii C+E, o którym mowa w § 43 ust. 4 pkt 10 rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu dotychczasowym, może odpowiadać dotychczasowym warunkom technicznym ~~do dnia 31 grudnia 2024 r.~~ **do dnia 31 grudnia 2025 r.**, a dla ośrodków szkolenia kierowców Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do dnia 31 grudnia 2034 r.”

§ 2 zdanie drugie:

„Przepis stosuje się do pojazdów, w których dowodach rejestracyjnych dokonano adnotacji urzędowej o przystosowaniu pojazdów do nauki jazdy lub egzaminu państwowego **do dnia 31 marca 2020 r.**”

dodatkowa regulacja przejściowa (w noweli):

„Przepis § 2 zdanie pierwsze rozporządzenia zmienianego w § 1 stosuje się również do pojazdów, w których dowodach rejestracyjnych dokonano adnotacji urzędowej o przystosowaniu pojazdów do nauki jazdy lub egzaminu państwowego **od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do dnia 31 lipca 2024 r.**”

(4) pierwotnie projektowane brzmienie zmienianego przepisu przejściowego zawartego w § 2 nowelizowanego aktu (w tej wersji projekt nie zawierał dodatkowej regulacji przejściowej):

1) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. 1. Zespół pojazdów przeznaczony do nauki jazdy i egzaminowania osób w zakresie prawa jazdy kategorii C+E, o którym mowa w § 43 ust. 4 pkt 10 rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu dotychczasowym, może odpowiadać dotychczasowym warunkom technicznym do dnia 31 grudnia 2025 r., a dla ośrodków szkolenia kierowców Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do dnia 31 grudnia 2034 r. Przepis stosuje się do pojazdów, w których dowodach rejestracyjnych dokonano adnotacji urzędowej o przystosowaniu pojazdów do nauki jazdy lub egzaminu państwowego do dnia 31 marca 2020 r.

2. Zespół pojazdów przeznaczony do nauki jazdy i egzaminowania osób w zakresie prawa jazdy kategorii C+E może, do dnia 31 grudnia 2025 r., a dla ośrodków szkolenia kierowców Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej do dnia 31 grudnia 2034 r., odpowiadać warunkom technicznym, o których mowa w § 43 ust. 4 pkt 10 rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2019 r. Przepis stosuje się do pojazdów, w których dowodach rejestracyjnych dokonano adnotacji urzędowej o przystosowaniu pojazdów do nauki jazdy lub egzaminu państwowego w okresie od dnia 1 kwietnia 2020 r. do dnia 31 lipca 2024 r.”;

Dziękuję za uwagę!
